

Old Program

Tanach For *Olim*

תוכנית ישנה

תנ"ך לעולים חדשים

Instructions to examinees

הוראות לנבחן

א. Duration of exam: Two and a half hours

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. Exam structure and breakdown of points:

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

This exam consists of two parts.

בשאלון זה שני פרקים.

Part One — (2×20) — 40 points

פרק ראשון — (20×2) — 40 נקודות

Part Two — (3×20) — 60 points

פרק שני — (20×3) — 60 נקודות

Total — 100 points

סה"כ — 100 נקודות

ג. Material that may be used during the exam:

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

A full Hebrew Tanach, without any commentary or additions.

תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

You may use a translated Tanach.

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.

You may use a Tanach with maps.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

You may use a Hebrew-other language /
other language-Hebrew dictionary.

מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. Special instructions:

ד. הוראות מיוחדות:

(1) Do not copy the question, but do write the number
of the question you are answering.

(1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) Stay on topic. Pay attention to your handwriting,
spelling and punctuation.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.

Note: In the passages from the Tanach, the name of
God is written as: 'ה.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

Write only in the answer booklet. Write "טיטה" at the top of
each draft page.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיטה" בראש כל עמוד
המשמש טיטה.

If you write draft material outside the answer booklet,
your exam may be disqualified.

כתיבת טיטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום
לפסילת הבחינה.

Good Luck!

בהצלחה!

Questions

Part One – Beginnings (40 points)

Answer two of the questions 1-3 (each question – 20 points).

1. Read בראשית 'א, 6-31.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם
לַמַּיִם: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר
מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן: וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם אֶחָד
וְתִרְאֶה הַיַּבֵּשָׁה וַיְהִי־כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבֵּשָׁה אֶרֶץ וּלַמְּקוֹה
הַמַּיִם קָרָא יָמִים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשֵּׂא
הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע זֶרַע עֵץ פֶּרִי עֵץ אֲשֶׁר לַמִּינֹה אֲשֶׁר
זָרְעוּבוּ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן: וַתֵּצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע
זֶרַע לַמִּינֵהוּ וְעֵץ עֵץ אֲשֶׁר זָרְעוּבוּ לַמִּינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים
כִּי־טוֹב: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם
וּבֵין הַלַּיְלָה וַהֲיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וְלַיָּמִים וּשְׁנָיִם: וַהֲיוּ
לְמְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן: וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמָּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת
הַיּוֹם וְאֶת־הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים:
וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ: וְלַמַּשָּׁל
בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹהִים
כִּי־טוֹב: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי:
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־
הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִים
הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם
לַמִּינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף לַמִּינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיָּמִים
וְהָעוֹף יִרְבַּ בָּאָרֶץ: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חַמִּישִׁי:

(Note: The passage continues on the next page, followed by the questions.)

כד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא אֶתְּ הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וְרֶמֶשׂ
כה וְחַיְתוֹ אֶרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ
וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֶת־כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינָהּ וַיֹּרֶא
כו אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּעֶלְמֵנוּ כְּדִמוֹתֵנוּ
וַיִּרְדּוּ בְּדִגְתַּי הַיָּם וּבַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־
כז הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים וְאֶת־הָאָדָם בְּעֶלְמוֹ
כח בְּעֶלְם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם: וַיְבָרֶךְ
אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ
וּכְבִּשְׁוּ וַיִּרְדּוּ בְּדִגְתַּי הַיָּם וּבַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיַּת הָרֶמֶשׂ
כט עַל־הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־עֵשֶׂב וְזֶרַע
ל זֶרַע אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְּרִיעֵץ
ל זֶרַע זֶרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ: וְלִכָּל־חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל־עוֹף
הַשָּׁמַיִם וּלְכָל־רֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־כָּל־
לא יֶרֶק עֵשֶׂב לְאֹכְלָהּ וַיְהִי־כֵן: וַיֹּרֶא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה
וַהֲגִה־טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי:

- א. (1) Give one example from the passage that shows clearly that God planned the stages of Creation, and one example of God's enthusiastic approval of Creation.
Explain each of your examples. (4 points)
- (2) What does the fact that the stages of Creation were planned indicate, and what does God's enthusiasm about Creation indicate?
Explain your answers. (4 points)
- ב. The description of the creation of the firmament [הרקיע] (verses 6-8) and the description of the creation of man (verses 26-28) do not end with the expression "וירא אלהים כי טוב".
- (1) Why is the expression "וירא אלהים כי טוב" not mentioned at the end of the creation of the firmament? Consult verses 9-10 for your answer. (6 points)
- (2) Why is the expression "וירא אלהים כי טוב" not mentioned at the end of the creation of man? Consult verse 31 for your answer. (6 points)

2. Read **בראשית** 20-32.

וַיֹּאמֶר ה' זַעֲקֵת סָדָם וְעִמְרָה כִּי־רָבָה וְחַטָּאתָם
כִּי כְבֹּדָה מְאֹד: אֲרִידֶה־נָּא וְאֶרְאֶה הַבְּעֵצָה הַזֶּה הַבָּאָה אֵלַי
כִּי עָשׂוּ כָלָה וְאִם־לֹא אֲדַעֶה: וַיִּפְּנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיָּלְכוּ סָדָמָה
וְאַבְרָהָם עֹדְנֵנוּ עִמָּד לִפְנֵי ה': וַיֵּגֶשׁ אֲבָרָהָם וַיֹּאמֶר הָאֵף
כִּי תִסְפָּה צְדִיק עִם־רָשָׁע: אוֹלֵי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר
הָאֵף תִּסְפָּה וְלֹא־תִשָּׂא לְמָקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצְּדִיקִים אֲשֶׁר
כֵּה בְקִרְבָּהּ: חֲלִלָה לָךְ מַעֲשֵׂת! כְּדָבָר הַזֶּה לְהַמְיִית צְדִיק עִם־
רָשָׁע וְהִיא כְּצְדִיק כְּרָשָׁע חֲלִלָה לָךְ הַשֹּׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ לֹא
יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט: וַיֹּאמֶר ה' אִם־אֶמְצָא בְּסָדָם חֲמִשִּׁים צְדִיקִים
כִּי בְתוֹךְ הָעִיר וְנִשְׂאֵתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בַּעֲבוּרָם: וַיַּעַן אֲבָרָהָם
וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא הוֹאֵלֶתִי לְדָבָר אֶל־אֲדָנִי וְאֲנֹכִי עֹפֵר וְאֹפֵר:
כִּי אוֹלֵי יַחֲסִדּוֹן חֲמִשִּׁים הַצְּדִיקִים חֲמִשָּׁה הַתְּשׁוּחִית בַּחֲמִשָּׁה אֶת־
כָּל־הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשׁוּחִית אִם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וְחֲמִשָּׁה:
כִּי וַיִּסָּף עוֹד לְדָבָר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר
לֹא אֶעֱשֶׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים: וַיֹּאמֶר אֶל־נָא יַחַד לְאֲדָנִי
וְאֲדָבָרָה אוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם־
לֹא אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים: וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא הוֹאֵלֶתִי לְדָבָר אֶל־
אֲדָנִי אוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אֲשׁוּחִית בַּעֲבוּר
לִב הָעֶשְׂרִים: וַיֹּאמֶר אֶל־נָא יַחַד לְאֲדָנִי וְאֲדָבָרָה אֶךְ־הַפָּעַם
אוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם עֶשְׂרָה וַיֹּאמֶר לֹא אֲשׁוּחִית בַּעֲבוּר הָעֶשְׂרָה:

א. Read verses 20-21 in the passage above.

(1) God's words in verse 21 raise a theological difficulty. Explain this difficulty.

(4 points)

(2) Some commentators understand from verses 20-21 that the verdict in capital cases must be based on the testimony of an eye witness. Explain what this interpretation is based on.

(6 points)

ב. Read verses 23-32 in the passage above.

(1) Verses 23-24 express two different perceptions of reward and punishment.

Explain the perception of reward and punishment expressed in verse 23 and the perception of reward and punishment expressed in verse 24.

(4 points)

(2) Now read **בראשית** כ"ב, verses 1-3.

Avraham's response to God's words according to verses 23-32 above are different from his response to God's words in **בראשית** כ"ב, verses 1-3.

Describe Avraham's response in each of these passages, and explain what the difference between these two responses shows.

(6 points)

3. Read שמות 11-14, ב'.

וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא
אֶל-אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרֵי מִכָּה אִישׁ-עִבְרִי
יב מֵאֶחָיו: וַיִּפֶּן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּךְ אֶת-הַמִּצְרִי
יג וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחֹל: וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי-אֲנָשִׁים עִבְרִים
יד נָצִים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תִכָּה רַעְךָ: וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ
שֶׁךְ וְשִׁפְטָ עָלֵינוּ הִלְהִיגְנִי אֶתְּהָ אֹמֵר כְּאִשֶּׁר הִרְגַּת אֶת-
הַמִּצְרִי וַיֵּרָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אָכֵן נֹדַע הַדָּבָר:

- א. (1) Based on the passage above, describe the two incidents in which Moshe intervened, and explain how he acted in each case. Base your answer on the text. (6 points)
- (2) In your opinion, what was Moshe's goal in acting as he did in these two incidents, and what can we learn from his involvement in them about his suitability for his future role? (6 points)
- ב. These actions performed by Moshe aroused opposition among his fellow Israelites.
- (1) Bring one proof of this opposition, and explain it. (4 points)
- (2) In your opinion, was this opposition justified? Explain your answer and bring support for it from the text. (4 points)

Part Two – A People and its Land (60 points)

Answer three of the questions 4-7 (each question – 20 points).

4. Read 3-11, כ"ח, שמואל א; 13-23, ט"ז, שמואל א.

13-23, ט"ז, שמואל א

ג וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ בְּקֶרֶב אָחִיו וַתֵּצֵא־
רוּחַ־הַיְיָ אֶל־דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וּמִעַלָּה וַיִּקָּם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ
יד הִרְמַתָּה: וְרוּחַ־הַיְיָ סָרָה מֵעַם שְׁאוּל וּבִעַתְתּוּ רוּחַ־רָעָה מֵאֵת
טו הַיְיָ: וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי־שְׁאוּל אֵלָיו הִנֵּה־נָא רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה
טז מִבִּעַתְךָ: וַיֹּאמֶר־נָא אֲדֹנָי עַבְדֶּיךָ לִפְנֶיךָ יִבְקֹשׂוּ אִישׁ יָדָע
מִנֶּגַע בַּכְּנֹז וְהִיָּה בְּהִיּוֹת עֲלֶיךָ רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה וְנִגַּן בְּיָדוֹ
יז וְטוֹב לָךְ: וַיֹּאמֶר שְׁאוּל אֶל־עַבְדָּיו רְאוּ־נָא לִי אִישׁ מִיֵּטִיב
יח לְנִגֹן וְהִבִּיאֹתֶם אֵלָי: וַיַּעַן אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי
בֶּן לִישִׁי בֵּית הַלְּחָמִי יָדָע נִגֹן וְגִבּוֹר חֵיל וְאִישׁ מִלְחָמָה וְנָבוֹן
יט דָּבָר וְאִישׁ תָּאֵר וְהַיְיָ עִמּוֹ: וַיִּשְׁלַח שְׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־יִשִׁי
כ וַיֹּאמֶר שְׁלַחָה אֵלַי אֶת־דָּוִד בְּנֶךָ אֲשֶׁר בַּצָּאֵן: וַיִּקַּח יִשִׁי חֲמוֹד
לָחֶם וְנָאֵד וַיֵּן וְגַדִּי עֲזִים אֶחָד וַיִּשְׁלַח בְּיַד־דָּוִד בְּנוֹ אֶל־שְׁאוּל:
כא וַיָּבֵא דָוִד אֶל־שְׁאוּל וַיַּעֲמֹד לִפְנָיו וַיֹּאדְבֵהוּ מֵאֵד וַהֲיִלּוּ נִשְׂאָ
כב כָּלִים: וַיִּשְׁלַח שְׁאוּל אֶל־יִשִׁי לֵאמֹר יַעֲמַד־נָא דָוִד לִפְנֵי בִּי־
כג מִצָּא חֵן בְּעֵינַי: וְהִיָּה בְּהִיּוֹת רוּחַ־אֱלֹהִים אֶל־שְׁאוּל וְלִקַּח
דָּוִד אֶת־הַכְּנֹז וְנִגַּן בְּיָדוֹ וְרוּחַ לְשְׁאוּל וְטוֹב לוֹ וְסָרָה מֵעָלָיו
רוּחַ הָרָעָה:

(Note: The passage continues on the next page, followed by the questions.)

11-3, כ"ח, שמואל א

וּשְׁמוּאֵל מָתָּ וַיִּסְפְּדוּ-לוֹ כָּל-יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבְּרוּהוּ בִּרְמָה וּבְעִירוֹ
וּשְׁאוּל הָסִיר הָאֲבֹת וְאֶת-הַיָּדְעָנִים מִהָאָרֶץ: וַיִּקְבְּצוּ
פְּלִשְׁתִּים וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְּשׁוֹנָם וַיִּקְבֹּץ שְׁאוּל אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל
וַיַּחֲנוּ בְּגִלְבָּעַ: וַיֵּרָא שְׁאוּל אֶת-מַחֲנֵה פְּלִשְׁתִּים וַיֵּרָא וַיַּחֲדָד
לְבָבוֹ מְאֹד: וַיִּשְׁאַל שְׁאוּל בַּיהוָה וְלֹא עָנָהוּ הַיהוָה גַּם בַּחֲלֻמוֹת
גַּם בַּאֲוִירִים גַּם בְּנְבִיאִים: וַיֹּאמֶר שְׁאוּל לְעַבְדָּיו בְּקִשׁוּ-לִי אִשָּׁת
בְּעַלְת-אֹב וְאֶלְכָה אֵלֶיהָ וְאֶדְרֹשָׁהּ-בָּהּ וַיֹּאמְרוּ עַבְדָּיו אֵלָיו
הִנֵּה אִשָּׁת בְּעַלְת-אֹב בַּעֲיֵן דָּוָד: וַיִּתְחַפֵּשׂ שְׁאוּל וַיִּלְבֹּשׂ
בְּגָדִים אֲחֵרִים וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁנֵי אַנְשֵׁים עִמּוֹ וַיָּבֹאוּ אֶל-הָאִשָּׁה
לַיְלָה וַיֹּאמֶר קְסוּמִי-נָא לִי בָאֹב וְהָעֵלִי לִי אֶת אֲשֶׁר-אָמַר
אֱלֹהֶיךָ: וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה
שְׁאוּל אֲשֶׁר הִכְרִית אֶת-הָאֲבֹת וְאֶת-הַיָּדְעָנִים מִן-הָאָרֶץ
וְלָמָּה אַתָּה מִתְנַקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי לְהַמִּיתֵנִי: וַיִּשָּׁבַע לָהּ שְׁאוּל
בַּיהוָה לֵאמֹר חַי-הַיהוָה אֲסִי-יִקְרָךְ עוֹן בְּדַבַּר הַזֶּה: וַתֹּאמֶר
הָאִשָּׁה אֶת-מִי אֶעֱלֶה-לְךָ וַיֹּאמֶר אֶת-שְׁמוּאֵל הָעֵלִי-לִי:

קסמי

According to the passages above, Shaul [שְׁאוּל] is in a deeply troubled state of mind.

- א. Bring support for this statement, giving one example from שמואל א ט"ז, 13-23, and one example from שמואל א כ"ח, 5-6. Explain each of your examples (two examples in total). (10 points)
- ב. (1) Explain how Shaul tries to cope with his state of mind, according to each of the passages above. (6 points)
- (2) According to the passage from שמואל א כ"ח, 3-11, the action taken by Shaul to relieve his distress is problematic. Explain in what way it is problematic. (4 points)

5. Read שמואל ב 1-17.

א ויהי כִּי־יֹשֵׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וְהָיָה הַנִּיחַ
ב לוֹ מִסְכֵּיב מִפֶּלֶא־אֵיבָיו: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־נָתָן הַנְּבִיא דָאֵה נָא
אֲנִכִּי יוֹשֵׁב בְּבֵית אֲרוֹזִים וְאֲרוֹן הָאֱלֹהִים יֹשֵׁב בְּתוֹךְ הִירֵיעָה:
ג וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר בְּלִבְּךָ לֵךְ עֲשֵׂה כִּי־הִיא
ד עִמָּךְ: וַיְהִי כִּלְיָה הַהוּא וַיְהִי
ה דְּבַר־הַיְיָ אֶל־נָתָן לֵאמֹר: לֵךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־עַבְדִּי אֶל־דָּוִד
וְכֹה אָמַר הַיְיָ: הֲאִתָּה תִּבְנֶה־לִּי בַּיִת לְשֹׁכְתִי: כִּי לֹא יֹשְׁבִתִּי
וְכִבִּית לַמָּוִת הָעֹלָתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרִים וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה
ז וְאֶהְיֶה מִתְהַלֵּךְ בָּאֹהֶל וּבְמִשְׁכָּן: כָּל אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי כָּל־
ח בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַדְּבַר דִּפְרַתִּי אֶת־אֶחָד שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
ט צִוִּיתִי לְרֵעוֹת אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לְמָה לֹא־בִנִּיתֶם
י לִּי בַּיִת אֲרוֹזִים: וְעַתָּה כֹּה־תֹאמַר לְעַבְדִּי דָּוִד כֹּה אָמַר הַיְיָ:
יא עֲבָאוֹת אֲנִי לִקְחָתִיךָ מִן־הַנָּחַל מֵאַחֵר הַצֹּאֵן לְהִיּוֹת נָגִיד עַל־
יב עַמִּי עַל־יִשְׂרָאֵל: וְאֶהְיֶה עִמָּךְ כָּל אֲשֶׁר תֵּלֶכְתָּ וְאֶכְרַתָּה
יג אֶת־כָּל־אֵיבֶיךָ מִפְּנֶיךָ וְעָשִׂיתִי לְךָ שֵׁם גָּדוֹל כְּשֵׁם הַגְּדֹלִים
יד אֲשֶׁר בָּאָרֶץ: וְשִׁמְתִּי מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל וְנִטְעִיתִיו וְשָׁכַן
טו תַּחְתָּיו וְלֹא יִרְגֹז עוֹד וְלֹא־יִסִּיפוּ בְנֵי־עוֹלָה לְעֹנֹתָיו כֹּאֲשֶׁר
טז בְּרִאשׁוֹנָה: וּלְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוִּיתִי שְׁפָטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל
יז וְהִנִּיחָתִי לְךָ מִפֶּלֶא־אֵיבֶיךָ וְהָגִיד לְךָ הַיְיָ כִּי־בַיִת יַעֲשֶׂה־לְךָ
יח הַיְיָ: כִּי יִמְלֹאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אִבְתֶּיךָ וְהִקִּימָתִי אֶת־
יט זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ וְהִכִּינִתִּי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ: הוּא
כ יִבְנֶה־בַּיִת לְשִׁמִּי וְכִנֵּנְתִּי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ עַד־עוֹלָם: אֲנִי
כא אֶהְיֶה־לוֹ לֹאֵב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן אֲשֶׁר בְּהַעֲוֹתִי וְהִכְחַתִּיו
כב בְּשִׁבְטֵי אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי אָדָם: וְחִסְדִּי לֹא־יִסּוֹר מִמֶּנּוּ כֹּאֲשֶׁר
כג הִסְדַּחְתִּי מִעַם שָׂאוֹל אֲשֶׁר הִסְדַּחְתִּי מִלְּפָנֶיךָ: וְנֶאֱמַן בֵּיתְךָ
כד וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּסֵּאךָ יִהְיֶה נִכּוֹן עַד־עוֹלָם: כָּל־
כה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְכָל הַחֲזִיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל־דָּוִד:

א. Read verses 1-3 above.

(1) What reason did David give for his wish to build a home for the Holy Ark [ארון ה']?

(5 points)

(2) Suggest another possible motive for David's wish to build a home for the Holy Ark.

(3 points)

ב. (1) Read verse 5 and verse 11 above. Explain the significance of the word "בית" in each of these verses. What does the use of the word "בית" in verse 11 emphasize?

(8 points)

(2) List two promises that God made to David in verses 12-17.

(4 points)

6. Read ישעיה 1-4, ב', ישעיה.

א
הַדְּבַר אֲשֶׁר חָזָה
ב
יִשְׁעִיהוּ בֶן-אֲמוּן עַל-יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם: וְהָיָה בְּאַחֲרִית
הַיָּמִים נִלְוֹן יְהוָה הַר בֵּית-יְהוָה בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת
ג
וְנָהְרוּ אֵלָיו כָּל-הַגּוֹיִם: וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן וְנַעֲלָה
אֶל-הָרִי יְהוָה אֶל-בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִזְרְנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכָּה
ד
בְּאַרְחֵתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר-יְהוָה מִירוּשָׁלַם: וְשִׁפְטֹ
בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לַעַמִּים רַבִּים וְכָתְתוּ חֲרָבוֹתָם לְאֵתִים
וְחִנְתוּתֵיהֶם לְמִזְמֹרוֹת לֹא-יִשְׂא גּוֹי אֶל-גּוֹי חָרָב וְלֹא-יִלְמְדוּ
עוֹד מִלְחָמָה:

- א. (1) Based on the passage above, list two reasons for the non-Jewish nations to make a pilgrimage to the mountain of God's temple [הַר בֵּית ה']. (4 points)
- (2) How would the non-Jewish nations' pilgrimage to the mountain of God's temple affect the world situation? Base your answer on two examples from the passage. (8 points)
- ב. In your opinion, according to the prophecy above, at the End of Days [אַחֲרִית הַיָּמִים] will the people of Israel be the Chosen People, or a nation like any other nation? Explain your answer and bring support for it from the text. (8 points)

7. Read כ"ח, ירמיה

וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַהִיא בְּרֵאשִׁית מַמְלַכַת
צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה בִּשְׁנַת הָרְבַּעִית בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר
אֵלֵי חֲנַנְיָה בֶן־עֲזוּרָה הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגְּבֻעוֹן בְּבֵית ה' לַעֲיִנִי
הַפְּהַנִּים וְכָל־הָעָם לֵאמֹר: כֹּה־אָמַר ה' עֲבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שְׁבַרְתִּי אֶת־עַל מֶלֶךְ בָּבֶל: בַּעֲוֹד וּשְׁנָתִים
יָמִים אָנִי מְשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית ה'
אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיָּבִיֵּאם
בָּבֶל: וְאֶת־יְכֹנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־כָּל־גְּלוּת
יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אָנִי מְשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה נֹאמֶ־ה'
כִּי אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל מֶלֶךְ בָּבֶל: וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־
חֲנַנְיָה הַנָּבִיא לַעֲיִנִי הַפְּהַנִּים וְלַעֲיִנִי כָל־הָעָם הָעֹמְדִים בְּבֵית
ה': וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֲמֵן כֵּן יַעֲשֶׂה ה' יְקֻם ה'
אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר נִפְּאֵת לְהָשִׁיב כְּלֵי בֵּית־ה' וְכָל־הַגּוּלָּה
מִבָּבֶל אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה: אֵךְ שָׁמַע־נָא הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
דֹּבֵר בְּאָזְנוֹךָ וּבְאָזְנִי כָל־הָעָם: הַנָּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לִפְנֵי וּלְפָנֶיךָ
מִן־הָעוֹלָם וַיִּנְבְּאוּ אֶל־אַרְצוֹת רַבּוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדוֹלוֹת
לְמַלְחָמָה וּלְרַעָה וּלְדָבָר: הַנָּבִיא אֲשֶׁר יִנְבֵּא לְשָׁלוֹם בִּבְּאֵ
דְּבַר הַנָּבִיא יוֹדַע הַנָּבִיא אֲשֶׁר־שָׁלְחוּ ה' בְּאֵמֶת: וַיִּקַּח
חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־הַמוּטָה מֵעַל צוּאֵר יִרְמְיָה הַנָּבִיא
וַיִּשְׁבְּרָהּ: וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה לַעֲיִנִי כָל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר
ה' כֹּכָה אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בַּעֲוֹד
שְׁנָתִים יָמִים מֵעַל צוּאֵר כָּל־הַגּוֹיִם וַיִּלֶּךְ יִרְמְיָה הַנָּבִיא
לְדַרְכּוֹ: וַיְהִי דְבַר־ה' אֶל־יִרְמְיָה אַחֲרָי
שְׁבוֹר חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־הַמוּטָה מֵעַל צוּאֵר יִרְמְיָה הַנָּבִיא
לֵאמֹר: הַלֹּךְ וְאִמַּרְתָּ אֶל־חֲנַנְיָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר ה' מוֹטָת
עֵץ שְׁבַרְתָּ וְעָשִׂיתָ תַּחְתִּיהֶן מוֹטוֹת בְּרוֹזַל: כִּי כֹה־אָמַר ה'
עֲבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל בְּרוֹזַל נָתַתִּי עַל־צוּאֵר וְכָל־
הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לַעֲבֹד אֶת־נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וַעֲבָדוּהוּ
וְגַם אֶת־חֵית הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לוֹ: וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־
חֲנַנְיָה הַנָּבִיא שָׁמַע־נָא חֲנַנְיָה לֹא־שָׁלַח ה' וְאֵתָה
הַבְּטַחְתָּ אֶת־הָעָם הַזֶּה עַל־שֶׁקֶר: לָכֵן כֹּה אָמַר ה' הֲנִי
מִשְׁלַחְךָ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה הַשָּׁנָה אֵתָה מֵת כִּי־סָרָה
דְּבַרְתָּ אֶל־ה': וּמֵת חֲנַנְיָה הַנָּבִיא בַּשָּׁנָה הַהִיא בְּחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי:

א. Read verses 1-11 above.

(1) Hanania [חנניה] prophesied about future changes that would take place in Yehuda. Bring evidence from the verses of a political development and evidence from the verses of a religious development, and explain each of them. (6 points)

(2) What symbolic act did Hanania perform? Explain how this act illustrated his prophecy. (6 points)

ב. According to verses 15-17, Yirmiya [ירמיה] prophesied that Hanania would be punished for his false prophecy.

Explain how the principle of 'measure for measure' ["מידה כנגד מידה"] is expressed in the repeated use of the root ש-ל-ח in these verses. Base your answer on the text.

(8 points)

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.

It is forbidden to copy or disseminate any part of this document without permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך